

Protokollsutdrag

Sammanträdestid	2025-10-27 kl 15:00-15:10
Plats	Digitalt via Teams
Utses att justera	Helena Nanne
Protokollet omfattar	§490

Underskrifter Sekreterare

.....
Agnes Wemme

Ordförande

.....
Katrín Stjernfeldt
Jammeh

.....

Justerande

.....
Helena Nanne

.....

Beslutande ledamöter

Katrin Stjernfeldt Jammeh (S) (Ordförande)

Stefana Hoti (MP)

Helena Nanne (M)

Ej tjänstgörande ersättare

Roko Kursar (L)

Övriga närvarande

Andreas Norbrant (Stadsdirektör)

Jonas Rosenkvist (Avdelningschef)

Tomas Barring (Chefsjurist)

Petter Hallberg (Sektionschef)

Agnes Wemme (Nämndsekreterare)

§ 490 Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - Genomförande av delar av det omarbetade energieffektivitetsdirektivet

STK-2025-1107

Sammanfattning

Klimat- och näringslivsdepartementet har remitterat promemoria Genomförande av delar av det omarbetade energieffektiviseringsdirektivet. Promemorian innehåller förslag på ändringar i svensk lagstiftning för att implementera utvalda delar av direktivet, bland annat de delar som rör energikartläggningar och energiledningssystem, kostnads-nyttoanalyser samt fjärrvärme och fjärrkyla.

Ärendet har remitterats till miljönämnden, stadsbyggnadsnämnden, servicenämnden och stadsbyggnadsnämnden som har inkommit med yttranden.

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar

1. Kommunstyrelsens arbetsutskott godkänner förslag till yttrande och översänder yttrandet till Klimat- och näringslivsdepartementet.

Beslutsgång

Ordföranden Katrin Stjernfeldt Jammeh (S) yrkar bifall till stadskontorets förslag till beslut.

Helena Nanne (M) yrkar att stryka sista meningen i sammanfattningen i yttrandet samt stryka sista avsnittet i yttrandet med rubriken ”förslag ändring i miljöbalken (2 kap. 5 §)”.

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott bifaller stadskontorets förslag till beslut.

Reservationer och särskilda yttranden

Helena Nanne (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Beslutet skickas till

Klimat- och näringslivsdepartementet
Stadskontorets handläggare
Stadsbyggnadsnämnden
Servicenämnden
Tekniska nämnden
Miljönämnden

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse KSAU 251027 Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - Genomförande av delar av det omarbetade energieffektiviseringsdirektivet
- Förslag till yttrande KSAU 251027 Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - Genomförande av delar av det omarbetade energieffektivitetsdirektivet
- Tekniska nämnden beslut 250929 § 199 Reservation (SD)
- Remissvar tekniska nämnden
- Miljönämnden beslut 250925 § 166 Reservation (M), (SD) och särskilt yttrande (V)

- Remissvar miljönämnden
- Stadsbyggnadsnämnden beslut 250925 § 281 reservation (SD)
- Remissvar stadsbyggnadsnämnden
- Servicenämnden beslut 250924 § 90
- Remissvar servicenämnden
- Genomförande av delar av det omarbetade energieffektivitetsdirektivet
- Bilaga Energieffektivitetsdirektivet
- Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - Genomförande av delar av det omarbetade energieffektivitetsdirektivet

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-10-22

Vår referens

Joakim Iveroth

Utredare

joakim.iveroth@malmo.se

Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - Genomförande av delar av det omarbetade energieffektivitetsdirektivet STK-2025-1107

Sammanfattning

Klimat- och näringslivsdepartementet har remitterat promemoria Genomförande av delar av det omarbetade energieffektiviseringsdirektivet. Promemorian innehåller förslag på ändringar i svensk lagstiftning för att implementera utvalda delar av direktivet, bland annat de delar som rör energikartläggningar och energiledningssystem, kostnads-nyttoanalyser samt fjärrvärme och fjärrkyla.

Ärendet har remitterats till miljönämnden, stadsbyggnadsnämnden, servicenämnden och stadsbyggnadsnämnden som har inkommit med yttranden.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslås besluta

1. Kommunstyrelsens arbetsutskott godkänner förslag till yttrande och översänder yttrandet till Klimat- och näringslivsdepartementet.

Beslutsunderlag

- Anstånd beviljat till 5 november
- Bilaga Energieffektivitetsdirektivet
- Genomförande av delar av det omarbetade energieffektivitetsdirektivet
- Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - Genomförande av delar av det omarbetade energieffektivitetsdirektivet
- Remissvar servicenämnden
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 251027 Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - Genomförande av delar av det omarbetade energieffektiviseringsdirektivet

- Förslag till yttrande Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - Genomförande av delar av det omarbetade energieffektivitetsdirektivet
- Remissvar stadsbyggnadsnämnden
- Stadsbyggnadsnämnden beslut 250925 § 281 reservation (SD)
- Miljönämnden beslut 250925 § 166 Reservation (M), (SD) och särskilt yttrande (V)
- Remissvar miljönämnden
- Tekniska nämnden beslut 250929 § 199 Reservation (SD)
- Remissvar tekniska nämnden
- Servicenämnden beslut 250924 § 90

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-10-27

Beslutet skickas till

Klimat- och näringslivsdepartementet

Stadskontorets handläggare

Stadsbyggnadsnämnden

Servicenämnden

Tekniska nämnden

Miljönämnden

Ärendet

Klimat- och näringslivsdepartementet har remitterat promemoria Genomförande av delar av det omarbetade energieffektivitetsdirektivet. Promemorian utgår från Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 om energieffektivitet och innehåller förslag för att genomföra de delar av direktivet som rör energikartläggningar och energiledningssystem, kostnads-nyttoanalyser samt fjärrvärme och fjärrkyla.

Bakgrund

Det omarbetade energieffektivitetsdirektivet (EED), formellt Directive (EU) 2023/1791, antogs av EU den 13 september 2023 och syftar till att stärka energieffektiviteten inom unionen för att uppnå klimatmål, minska energiförbrukningen och främja hållbar energianvändning. Direktivet sätter ett EU-övergripande mål om minst 11,7 procent energibesparingar till 2030, beräknat utifrån genomsnittlig förbrukning under referensperioden 2016–2018. Dessutom införs rapporteringskrav för datacenter kring energiförbrukning och effektiviseringsåtgärder, samt krav på energiledningssystem för stora företag för att övervaka och förbättra prestanda. Direktivet betonar integration av smarta teknologier och gäller för medlemsstater som Sverige, där delar nu implementeras nationell.

Promemorians förslag

I den promemoria som Klimat- och näringslivsdepartementet har skickat ut på remiss föreslås flera ändringar i svensk lagstiftning för att implementera utvalda delar av det omarbetade energieffektiviseringsdirektivet. Fokus ligger på att stärka energieffektivisering i företag, datacenter och fjärrvärme/fjärrkyla, med betoning på rapportering, kundskydd och kostnads-nyttoanalyser. Förslagen syftar till att minska energiförbrukning, främja hållbarhet och säkerställa transparens, med ikraftträdande huvudsakligen den 1 juli 2026. Nedan några av författningsförslagen.

- Ny lag om energiledningssystem och energikartläggningar i företag. Ersätter lagen (2014:266) om energikartläggning i stora företag. Inkluderar krav på certifierade system, kartläggningar, rapportering och handlingsplaner baserat på energianvändning. Riktat sig mot företag med hög energianvändning.
- Ändring i miljöbalken (2 kap. 5 §) som kräver prioritering av fossilfria energikällor framför förnybara, i linje med målet om fossilfri elproduktion till 2040.
- Ändringar i årsredovisningslagen (1995:1554) m.fl. (t.ex. aktiebolagslagen, revisionslagen). Företag ska nu inkludera handlingsplaner för energieffektivisering i årsredovisningar.
- Ändring i lagen om vissa kostnads-nyttoanalyser på energiområdet (2014:268). Utvidgas till datacenter och tjänsteanläggningar (>1 MW energitillförsel) med krav på analyser av spillvärmeutnyttjande vid nybyggnation eller uppgradering
- Ändring i fjärrvärmelagen (2008:263) och fjärrkylalagen (2022:332). Förslagen stärker kundskyddet i fjärrvärme och fjärrkyla genom ökad transparens och rättigheter
- Ändringar i lagen om energimätning i byggnader (2022:333). Förslagen innebär ett utvidgat krav på information om priser, tariffer och avtalsvillkor. Fastighetsägare ska säkerställa individuell mätning och fakturering per lägenhet.

Sammanfattningsvis främjar promemorian en grön omställning genom obligatoriska åtgärder för företag och leverantörer, med Energimyndigheten som central aktör för tillsyn och vägledning. Eventuella konsekvenser inkluderar ökade administrativa kostnader initialt, men långsiktiga besparingar genom effektivisering.

Internremiss

Nedan en kort sammanställning av servicenämndens, miljönämnden, stadsbyggnadsnämnden och tekniska nämndens yttranden.

Servicenämnden

Serviceämnden har inga synpunkter på remissen eftersom nämnden inte är bunden att utföra energikartläggningar, vilket stora delar av remissen handlar om. Nämnden konstaterar att kravet på energikartläggningar i dagsläget inte gäller för kommuner och det framgår heller inte av remissen att någon ändring ska ske på området.

Miljönämnden

Miljönämnden ställer sig i stort bakom förslagen i det omarbetade energieffektiviseringsdirektivet. Nämnden konstaterar dock att förändringen att verksamheter som omfattas av kraven i miljöbalken i första hand ska använda fossilfria energikällor, i stället för som nu förnybara energikällor, inte ligger i linje med målen i Malmö stads miljöprogram. Reservation (M) och (SD), särskilt yttrande (V).

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden ställer sig bakom promemorian och lyfter nedanstående synpunkter i sitt yttrande. Reservation (SD).

- Tekniska nämnden ser positivt på förslaget att det är ett företags energianvändning, snarare än dess storlek, som är avgörande för dess skyldighet att göra en energikartläggning.
- Tekniska nämnden är positiva till kravet att nya och ombyggda datacenter ska utnyttja spillvärme eller vidta åtgärder för återvinning av spillvärme. Här ser nämnden att placeringen av framtida datacenter är viktig för att kunna nyttja den spillvärme som alstras.
- Tekniska nämnden konstaterar att det i promemorian föreslås att alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd som omfattas av kraven i miljöbalken i första hand ska använda fossilfria energikällor. Ett av de övergripande målen i Malmö stads energistrategi (2022–2030) är att Malmö försörjs av 100 procent förnybar och återvunnen energi. Nämnden anser därför att den ursprungliga lydelsen i miljöbalken bör stå kvar, dvs ”I första hand ska förnybara energikällor användas”.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden är tillsynsmyndighet för lagen om energimätning i byggnader och nämnden har av den anledningen avgränsat sitt yttrande till promemorians förslag om energimätning. I korthet lyfter nämnden följande i sitt yttrande. Reservation (SD).

- Övergripande ser stadsbyggnadsnämnden positivt på de utökade skyldigheter för byggnadsägaren och de utökade tillsynsuppgifter för byggnadsnämnden som föreslås i promemorian.

- Förslaget i promemorian utökar byggnadsägares skyldighet att ge lägenhetsinnehavare information om uppvärmningskostnader och nya avtalsvillkor, utan kostnad. Detta utökar stadsbyggnadsnämndens tillsynsuppgifter. Kostnader för detta utökade ansvar förväntas enligt förslaget att kunna täckas av tillsynsavgifter enligt energimätarlagen.
- Nämnden konstaterar att möjligheten att bedriva tillsyn kommer att vara beroende av lägenhetsinnehavarnas kännedom om byggnadsägares skyldigheter, insikt om vart man ska vända sig för tillsyn av dessa skyldigheter, samt deras vilja att anmäla brister till tillsynsmyndigheten.
- Nämnden lyfter att information nödvändig för tillsynen ofta kommuniceras via exklusiva kanaler som kräver inloggning vilka är svåra för nämnden att kontrollera. Generell info kan synas i gemensamma utrymmen, men nya avtalsvillkor är svåråtkomliga. Tillsyn riskerar därför att bli händelsebaserad med risk för ojämn efterlevnad.
- Stadsbyggnadsnämndens tillsynsverktyg, enligt lagen om energimätning, inkluderar förelägganden med vite för att säkerställa informationstillhandahållandet, samt rätt att ta ut och föreskriva om avgifter för tillsynen. Systemet ger troligen full kostnadstäckning då avgifterna är justerbara. Nämnden lyfter också att föreläggandemöjligheterna enligt lagen om energimätning är utan onödiga inskränkningar, vilket underlättar effektiv tillsyn. Föreläggandesystemet är dock inte ett okomplicerat verktyg utan kräver hög tydlighet och precision, För denna typ av tillsyn behöver dock dessa krav på tydlighet och precishet inte vålla onödigt stora svårigheter för nämnden.
- Nämnden lyfter att föreläggandesystemet är relativt långsamt och ineffektivt med flera tidskrävande processteg innan en byggnadsägare får en kännbar påtryckning för att inte ha gjort vad som åligger dem. Flera delar av processen är dessutom beroende av andra myndigheters handläggning och handläggningstider. Ett sanktionssystem är som jämförelse ett snabbare system med färre processteg och med mindre beroende till andra myndigheter.

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret bedömer att promemorians författningsförslag inte innebär några betydande konsekvenser för Malmö stad. Promemorian innehåller inga nya krav för kommuner gällande renovering av byggnader, energieffektiva inköp eller en exemplifierande roll i energieffektivisering. Kommuner är inte heller ålagda att genomföra energikartläggningar. Däremot innebär förslagen i promemorian utökade tillsynsuppgifter, och till det ökade kostnader, för stadsbyggnadsnämnden. Nämnden

såväl som promemorian konstaterar dock att dessa kostnader täcks av de avgifter som nämnden enligt lagen om energimätning i byggnader kan ta ut för tillsynen.

Enligt promemorians konsekvensbeskrivning innebär förslagen om utökade tillsynsuppgifter en viss inskränkning i den kommunala självstyrelsen eftersom kommunerna blir skyldiga att utföra fler uppgifter. Stadskontoret bedömer dock att inskränkningen inte gå utöver vad som anses nödvändigt, då den sker inom ramen för befintlig lagstiftning och syftar till att uppfylla det omarbetade energieffektivitetsdirektivets mål på ett så lite ingripande sätt som möjligt. Övriga förslag bedöms inte ha någon påverkan på den kommunala självstyrelsen.

Stadskontoret har tagit fram ett yttrande utifrån nämndernas synpunkter. I övrigt har stadskontoret inget att tillägga till ärendet.

Ansvariga

Agnes Wemme Nämndsekreterare

Micael Nord Näringslivsdirektör

Andreas Norbrant Stadsdirektör

Datum

Yttrande

Adress

August Palms Plats 1

Diarienummer

STK-2025-1107

Till

Klimat- och
näringslivsdepartementet

**Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet -
Genomförande av delar av det omarbetade
energieffektivitetsdirektivet
KN2025/01465**

Sammanfattning

Övergripande ser Malmö stad positivt på de utökade skyldigheterna för byggnadsägare och de utökade tillsynsuppgifter för byggnadsnämnder som föreslås i promemorian. Malmö stad ser dock vissa risker med förslaget, bland annat att tillsynen blir händelsebaserad och beroende av hyresgästers kunskap och anmälningar vilket kan leda till ojämn informationstillgång. Malmö stad välkomnar också skiftet från företagsstorlek till företagets energianvändning som kriterium för införande av ett energiledningssystem. Malmö stad motsätter sig ändringen i miljöbalken från förnybara till fossilfria energikällor då det strider mot stadens mål om 100 procent förnybar och återvunnen energi till 2030.

Yttrande

Malmö stad ställer sig i stort bakom förslagen i Genomförandet av det omarbetade energieffektiviseringsdirektivet. Malmö stad vill dock ge följande medskick till Klimat- och näringslivsdepartementet inför den fortsatta beredningen av promemorians förslag.

Förslag ny lag om energiledningssystem och energikartläggningar

Övergripande ser Malmö stad positivt på de utökade skyldigheter för byggnadsägaren och de utökade tillsynsuppgifter för byggnadsnämnder som föreslås i promemorian. Malmö stad vill dock lyfta några risker med förslaget.

Förslaget i promemorian innebär en utökad skyldighet för ägare av vissa byggnader med system för individuell mätning av värme eller tappvarmvatten att på begäran och utan kostnad tillhandahålla lägenhetsinnehavare med viss information avseende uppvärmning, samt snarast möjlighet informera lägenhetsinnehavare om nya avtalsvillkor för uppvärmning. Denna utökning av skyldigheter för byggnadsägare

medför även en utökade tillsynsuppgifter för byggnadsnämnden. Regeringen och Boverket, efter regeringens bemyndigande, får meddela ytterligare föreskrifter om tillhandahållandet av informationen. Av förslaget framgår vidare att kostnaderna för utökningen av kommunens uppgifter bedöms kunna täckas av de avgifter som kommunen enligt lagen om energimätning i byggnader kan ta ut för tillsynen.

Malmö stad bedömer att stadens tillsyn av de utökade skyldigheterna för byggnadsägaren att tillhandahålla viss information kommer vara helt beroende av lägenhetsinnehavarnas kännedom om byggnadsägarens skyldigheter, insikt om vart man ska vända sig för tillsyn av dessa skyldigheter, samt deras vilja att anmäla brister till tillsynsmyndigheten. Vidare kommer tillhandahållandet av informationen troligen ske via kanaler som är exklusiva för lägenhetsinnehavarna, exempelvis via direkt kommunikation eller publicering på byggnadsägarens hemsida där informationen är tillgänglig efter inlogg. Eventuellt kan generell information enligt punkt fyra i paragrafen finnas uppsatt i byggnadens gemensamma utrymmen vilket skulle möjliggöra en kontroll av informationstillgängligheten. Dock kvarstår att staden inte har någon tillgänglig kanal för att kontrollera om nya avtalsvillkor för uppvärmning finns, och därmed om skyldigheten att informera lägenhetsinnehavarna om detta inträder. Denna information är främst tillgänglig för byggnadsägaren och exempelvis fjärrvärmeföretaget. I och med att Malmö stads tillsyn kommer att vara helt händelsebaserad och beroende av lägenhetshavarnas agerande ser Malmö stad en risk i att tillhandahållandet av information kommer variera mellan olika byggnadsägare och inom kommunen. Det finns också en risk att vissa lägenhetsinnehavare aldrig, sällan eller endast efter dröjsmål får tillgång till informationen.

De tillsynsverktyg som byggnadsnämnder enligt lagen om energimätning har för att säkerställa att informationen tillhandahålls är föreläggande som kan förenas med viten. Vidare kan byggnadsnämnder ta ut avgift för tillsynen och meddelar även själva föreskrifter om avgifternas storlek. Ett sådant system kommer troligen att ge täckning för kostnaderna för kommunen genom uttagandet av avgift för tillsynen. Särskilt eftersom kommunen själv meddelar föreskrifter om avgifternas storlekar och därmed också kan justera detta vid behov. De möjligheter till förelägganden som byggnadsnämnder har i lagen om energimätning är även utformade utan inskränkningar som skulle försvåra tillsynen. Däremot är föreläggandesystemet i sig inte ett okomplicerat verktyg utan har höga krav på tydlighet och precishet. Malmö stad bedömer att för denna typ av tillsyn behöver dessa krav på tydlighet och precishet inte vålla onödigt stora svårigheter, då skyldigheterna med vidare precisering i föreskrifter troligen i tillsynen kan genomdrivas tydligt i ett föreläggande. Samtidigt är föreläggandesystemet ett relativt långsamt och ineffektivt system för genomdrivandet av skyldigheterna i lagen. Förelägganden har flera tidskrävande processteg innan en byggnadsägare får en kännbar påtryckning för att inte ha gjort det som åligger dem.

Flera delar av processen är även avhängning andra myndigheters handläggning och handläggningstider. Jämförelsevis har ett sanktionssystem färre processteg överlag och även färre steg som är avhängiga andra myndigheter, framför allt avsaknaden av föreläggandetider och separata ansökningar om utdömanden till domstol.

Vidare ser Malmö stad positivt på förslaget att det är storleken på företagens energianvändning som styr om de ska vara skyldiga att ha ett energiledningssystem, och inte som idag deras årsomsättning och antal anställda. Positivt är även den föreslagna skyldigheten för nya och ombyggda datacenter att utnyttja spillvärme eller vidta åtgärder för återvinning av spillvärme, om det är tekniskt och ekonomiskt genomförbart. Här ser Malmö stad att placeringen av framtida datacenter är av stor vikt, utifrån möjligheten att nyttiggöra den spillvärme som alstras. I det sammanhanget är inte bara närhet till ett fjärrvärmenät relevant, utan det kan även vara närhet till andra verksamheter som kan använda spillvärmen.

Förslag ändring i miljöbalken (2 kap. 5 §)

Malmö stad kan konstatera att förslaget i promemorian innebär att alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd som omfattas av kraven i miljöbalken i första hand ska använda fossilfria energikällor, i stället för som tidigare förnybara energikällor.

Förändringen från förnybart till fossilfritt ligger inte i linje med Malmö stads målsättning, fastställt i stadens Miljöprogram såväl som Energistrategi, att försörjas av 100 procent förnybar och återvunnen energi till 2030. Malmö stad anser därför att den ursprungliga lydelsen i miljöbalken bör stå kvar.

Ordförande

Katrin Stjernfeldt Jammeh

Sekreterare

Agnes Wemme

Helena Nanne (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Datum

Yttrande

Adress

August Palms Plats 1

Diarienummer

STK-2025-1107

Till

Klimat- och
näringslivsdepartementet

**Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet -
Genomförande av delar av det omarbetade
energieffektivitetsdirektivet
KN2025/01465**

Sammanfattning

Övergripande ser Malmö stad positivt på de utökade skyldigheterna för byggnadsägare och de utökade tillsynsuppgifter för byggnadsnämnder som föreslås i promemorian. Malmö stad ser dock vissa risker med förslaget, bland annat att tillsynen blir händelsebaserad och beroende av hyresgästers kunskap och anmälningar vilket kan leda till ojämn informationstillgång. Malmö stad välkomnar också skiftet från företagsstorlek till företagets energianvändning som kriterium för införande av ett energiledningssystem. Malmö stad motsätter sig ändringen i miljöbalken från förnybara till fossilfria energikällor då det strider mot stadens mål om 100 procent förnybar och återvunnen energi till 2030.

Yttrande

Malmö stad ställer sig i stort bakom förslagen i Genomförandet av det omarbetade energieffektiviseringsdirektivet. Malmö stad vill dock ge följande medskick till Klimat- och näringslivsdepartementet inför den fortsatta beredningen av promemorians förslag.

Förslag ny lag om energiledningssystem och energikartläggningar

Övergripande ser Malmö stad positivt på de utökade skyldigheter för byggnadsägaren och de utökade tillsynsuppgifter för byggnadsnämnder som föreslås i promemorian. Malmö stad vill dock lyfta några risker med förslaget.

Förslaget i promemorian innebär en utökad skyldighet för ägare av vissa byggnader med system för individuell mätning av värme eller tappvarmvatten att på begäran och utan kostnad tillhandahålla lägenhetsinnehavare med viss information avseende uppvärmning, samt snarast möjlighet informera lägenhetsinnehavare om nya avtalsvillkor för uppvärmning. Denna utökning av skyldigheter för byggnadsägare

medför även en utökade tillsynsuppgifter för byggnadsnämnden. Regeringen och Boverket, efter regeringens bemyndigande, får meddela ytterligare föreskrifter om tillhandahållandet av informationen. Av förslaget framgår vidare att kostnaderna för utökningen av kommunens uppgifter bedöms kunna täckas av de avgifter som kommunen enligt lagen om energimätning i byggnader kan ta ut för tillsynen.

Malmö stad bedömer att stadens tillsyn av de utökade skyldigheterna för byggnadsägaren att tillhandahålla viss information kommer vara helt beroende av lägenhetsinnehavarnas kännedom om byggnadsägarens skyldigheter, insikt om vart man ska vända sig för tillsyn av dessa skyldigheter, samt deras vilja att anmäla brister till tillsynsmyndigheten. Vidare kommer tillhandahållandet av informationen troligen ske via kanaler som är exklusiva för lägenhetsinnehavarna, exempelvis via direkt kommunikation eller publicering på byggnadsägarens hemsida där informationen är tillgänglig efter inlogg. Eventuellt kan generell information enligt punkt fyra i paragrafen finnas uppsatt i byggnadens gemensamma utrymmen vilket skulle möjliggöra en kontroll av informationstillgängligheten. Dock kvarstår att staden inte har någon tillgänglig kanal för att kontrollera om nya avtalsvillkor för uppvärmning finns, och därmed om skyldigheten att informera lägenhetsinnehavarna om detta inträder. Denna information är främst tillgänglig för byggnadsägaren och exempelvis fjärrvärmeföretaget. I och med att Malmö stads tillsyn kommer att vara helt händelsebaserad och beroende av lägenhetshavarnas agerande ser Malmö stad en risk i att tillhandahållandet av information kommer variera mellan olika byggnadsägare och inom kommunen. Det finns också en risk att vissa lägenhetsinnehavare aldrig, sällan eller endast efter dröjsmål får tillgång till informationen.

De tillsynsverktyg som byggnadsnämnder enligt lagen om energimätning har för att säkerställa att informationen tillhandahålls är föreläggande som kan förenas med viten. Vidare kan byggnadsnämnder ta ut avgift för tillsynen och meddelar även själva föreskrifter om avgifternas storlek. Ett sådant system kommer troligen att ge täckning för kostnaderna för kommunen genom uttagandet av avgift för tillsynen. Särskilt eftersom kommunen själv meddelar föreskrifter om avgifternas storlekar och därmed också kan justera detta vid behov. De möjligheter till förelägganden som byggnadsnämnder har i lagen om energimätning är även utformade utan inskränkningar som skulle försvåra tillsynen. Däremot är föreläggandesystemet i sig inte ett okomplicerat verktyg utan har höga krav på tydlighet och precishet. Malmö stad bedömer att för denna typ av tillsyn behöver dessa krav på tydlighet och precishet inte vålla onödigt stora svårigheter, då skyldigheterna med vidare precisering i föreskrifter troligen i tillsynen kan genomdrivas tydligt i ett föreläggande. Samtidigt är föreläggandesystemet ett relativt långsamt och ineffektivt system för genomdrivandet av skyldigheterna i lagen. Förelägganden har flera tidskrävande processteg innan en byggnadsägare får en kännbar påtryckning för att inte ha gjort det som åligger dem.

Flera delar av processen är även avhängning andra myndigheters handläggning och handläggningstider. Jämförelsevis har ett sanktionssystem färre processteg överlag och även färre steg som är avhängiga andra myndigheter, framför allt avsaknaden av föreläggandetider och separata ansökningar om utdömanden till domstol.

Vidare ser Malmö stad positivt på förslaget att det är storleken på företagens energianvändning som styr om de ska vara skyldiga att ha ett energiledningssystem, och inte som idag deras årsomsättning och antal anställda. Positivt är även den föreslagna skyldigheten för nya och ombyggda datacenter att utnyttja spillvärme eller vidta åtgärder för återvinning av spillvärme, om det är tekniskt och ekonomiskt genomförbart. Här ser Malmö stad att placeringen av framtida datacenter är av stor vikt, utifrån möjligheten att nyttiggöra den spillvärme som alstras. I det sammanhanget är inte bara närhet till ett fjärrvärmenät relevant, utan det kan även vara närhet till andra verksamheter som kan använda spillvärmen.

Förslag ändring i miljöbalken (2 kap. 5 §)

Malmö stad kan konstatera att förslaget i promemorian innebär att alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd som omfattas av kraven i miljöbalken i första hand ska använda fossilfria energikällor, i stället för som tidigare förnybara energikällor.

Förändringen från förnybart till fossilfritt ligger inte i linje med Malmö stads målsättning, fastställt i stadens Miljöprogram såväl som Energistrategi, att försörjas av 100 procent förnybar och återvunnen energi till 2030. Malmö stad anser därför att den ursprungliga lydelsen i miljöbalken bör stå kvar.

Ordförande

Katrin Stjernfeldt Jammeh

Sekreterare

Agnes Wemme

Helena Nanne (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-10-22

Vår referens

Joakim Iveroth

Utredare

joakim.iveroth@malmo.se

Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - Genomförande av delar av det omarbetade energieffektivitetsdirektivet STK-2025-1107

Sammanfattning

Klimat- och näringslivsdepartementet har remitterat promemoria Genomförande av delar av det omarbetade energieffektiviseringsdirektivet. Promemorian innehåller förslag på ändringar i svensk lagstiftning för att implementera utvalda delar av direktivet, bland annat de delar som rör energikartläggningar och energiledningssystem, kostnads-nyttoanalyser samt fjärrvärme och fjärrkyla.

Ärendet har remitterats till miljönämnden, stadsbyggnadsnämnden, servicenämnden och stadsbyggnadsnämnden som har inkommit med yttranden.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslås besluta

1. Kommunstyrelsens arbetsutskott godkänner förslag till yttrande och översänder yttrandet till Klimat- och näringslivsdepartementet.

Beslutsunderlag

- Anstånd beviljat till 5 november
- Bilaga Energieffektivitetsdirektivet
- Genomförande av delar av det omarbetade energieffektivitetsdirektivet
- Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - Genomförande av delar av det omarbetade energieffektivitetsdirektivet
- Remissvar servicenämnden
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 251027 Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - Genomförande av delar av det omarbetade energieffektiviseringsdirektivet

- Förslag till yttrande Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - Genomförande av delar av det omarbetade energieffektivitetsdirektivet
- Remissvar stadsbyggnadsnämnden
- Stadsbyggnadsnämnden beslut 250925 § 281 reservation (SD)
- Miljönämnden beslut 250925 § 166 Reservation (M), (SD) och särskilt yttrande (V)
- Remissvar miljönämnden
- Tekniska nämnden beslut 250929 § 199 Reservation (SD)
- Remissvar tekniska nämnden
- Servicenämnden beslut 250924 § 90

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-10-27

Beslutet skickas till

Klimat- och näringslivsdepartementet

Stadskontorets handläggare

Stadsbyggnadsnämnden

Servicenämnden

Tekniska nämnden

Miljönämnden

Ärendet

Klimat- och näringslivsdepartementet har remitterat promemoria Genomförande av delar av det omarbetade energieffektivitetsdirektivet. Promemorian utgår från Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/1791 om energieffektivitet och innehåller förslag för att genomföra de delar av direktivet som rör energikartläggningar och energiledningssystem, kostnads-nyttoanalyser samt fjärrvärme och fjärrkyla.

Bakgrund

Det omarbetade energieffektivitetsdirektivet (EED), formellt Directive (EU) 2023/1791, antogs av EU den 13 september 2023 och syftar till att stärka energieffektiviteten inom unionen för att uppnå klimatmål, minska energiförbrukningen och främja hållbar energianvändning. Direktivet sätter ett EU-övergripande mål om minst 11,7 procent energibesparingar till 2030, beräknat utifrån genomsnittlig förbrukning under referensperioden 2016–2018. Dessutom införs rapporteringskrav för datacenter kring energiförbrukning och effektiviseringsåtgärder, samt krav på energiledningssystem för stora företag för att övervaka och förbättra prestanda. Direktivet betonar integration av smarta teknologier och gäller för medlemsstater som Sverige, där delar nu implementeras nationell.

Promemorians förslag

I den promemoria som Klimat- och näringslivsdepartementet har skickat ut på remiss föreslås flera ändringar i svensk lagstiftning för att implementera utvalda delar av det omarbetade energieffektiviseringsdirektivet. Fokus ligger på att stärka energieffektivisering i företag, datacenter och fjärrvärme/fjärrkyla, med betoning på rapportering, kundskydd och kostnads-nyttoanalyser. Förslagen syftar till att minska energiförbrukning, främja hållbarhet och säkerställa transparens, med ikraftträdande huvudsakligen den 1 juli 2026. Nedan några av författningsförslagen.

- Ny lag om energiledningssystem och energikartläggningar i företag. Ersätter lagen (2014:266) om energikartläggning i stora företag. Inkluderar krav på certifierade system, kartläggningar, rapportering och handlingsplaner baserat på energianvändning. Riktat sig mot företag med hög energianvändning.
- Ändring i miljöbalken (2 kap. 5 §) som kräver prioritering av fossilfria energikällor framför förnybara, i linje med målet om fossilfri elproduktion till 2040.
- Ändringar i årsredovisningslagen (1995:1554) m.fl. (t.ex. aktiebolagslagen, revisionslagen). Företag ska nu inkludera handlingsplaner för energieffektivisering i årsredovisningar.
- Ändring i lagen om vissa kostnads-nyttoanalyser på energiområdet (2014:268). Utvidgas till datacenter och tjänsteanläggningar (>1 MW energitillförsel) med krav på analyser av spillvärmeutnyttjande vid nybyggnation eller uppgradering
- Ändring i fjärrvärmelagen (2008:263) och fjärrkylalagen (2022:332). Förslagen stärker kundskyddet i fjärrvärme och fjärrkyla genom ökad transparens och rättigheter
- Ändringar i lagen om energimätning i byggnader (2022:333). Förslagen innebär ett utvidgat krav på information om priser, tariffer och avtalsvillkor. Fastighetsägare ska säkerställa individuell mätning och fakturering per lägenhet.

Sammanfattningsvis främjar promemorian en grön omställning genom obligatoriska åtgärder för företag och leverantörer, med Energimyndigheten som central aktör för tillsyn och vägledning. Eventuella konsekvenser inkluderar ökade administrativa kostnader initialt, men långsiktiga besparingar genom effektivisering.

Internremiss

Nedan en kort sammanställning av servicenämndens, miljönämnden, stadsbyggnadsnämnden och tekniska nämndens yttranden.

Servicenämnden

Serviceämnden har inga synpunkter på remissen eftersom nämnden inte är bunden att utföra energikartläggningar, vilket stora delar av remissen handlar om. Nämnden konstaterar att kravet på energikartläggningar i dagsläget inte gäller för kommuner och det framgår heller inte av remissen att någon ändring ska ske på området.

Miljönämnden

Miljönämnden ställer sig i stort bakom förslagen i det omarbetade energieffektiviseringsdirektivet. Nämnden konstaterar dock att förändringen att verksamheter som omfattas av kraven i miljöbalken i första hand ska använda fossilfria energikällor, i stället för som nu förnybara energikällor, inte ligger i linje med målen i Malmö stads miljöprogram. Reservation (M) och (SD), särskilt yttrande (V).

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden ställer sig bakom promemorian och lyfter nedanstående synpunkter i sitt yttrande. Reservation (SD).

- Tekniska nämnden ser positivt på förslaget att det är ett företags energianvändning, snarare än dess storlek, som är avgörande för dess skyldighet att göra en energikartläggning.
- Tekniska nämnden är positiva till kravet att nya och ombyggda datacenter ska utnyttja spillvärme eller vidta åtgärder för återvinning av spillvärme. Här ser nämnden att placeringen av framtida datacenter är viktig för att kunna nyttja den spillvärme som alstras.
- Tekniska nämnden konstaterar att det i promemorian föreslås att alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd som omfattas av kraven i miljöbalken i första hand ska använda fossilfria energikällor. Ett av de övergripande målen i Malmö stads energistrategi (2022–2030) är att Malmö försörjs av 100 procent förnybar och återvunnen energi. Nämnden anser därför att den ursprungliga lydelsen i miljöbalken bör stå kvar, dvs ”I första hand ska förnybara energikällor användas”.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden är tillsynsmyndighet för lagen om energimätning i byggnader och nämnden har av den anledningen avgränsat sitt yttrande till promemorians förslag om energimätning. I korthet lyfter nämnden följande i sitt yttrande. Reservation (SD).

- Övergripande ser stadsbyggnadsnämnden positivt på de utökade skyldigheter för byggnadsägaren och de utökade tillsynsuppgifter för byggnadsnämnden som föreslås i promemorian.

- Förslaget i promemorian utökar byggnadsägares skyldighet att ge lägenhetsinnehavare information om uppvärmningskostnader och nya avtalsvillkor, utan kostnad. Detta utökar stadsbyggnadsnämndens tillsynsuppgifter. Kostnader för detta utökade ansvar förväntas enligt förslaget att kunna täckas av tillsynsavgifter enligt energimätarlagen.
- Nämnden konstaterar att möjligheten att bedriva tillsyn kommer att vara beroende av lägenhetsinnehavarnas kännedom om byggnadsägares skyldigheter, insikt om vart man ska vända sig för tillsyn av dessa skyldigheter, samt deras vilja att anmäla brister till tillsynsmyndigheten.
- Nämnden lyfter att information nödvändig för tillsynen ofta kommuniceras via exklusiva kanaler som kräver inloggning vilka är svåra för nämnden att kontrollera. Generell info kan synas i gemensamma utrymmen, men nya avtalsvillkor är svåråtkomliga. Tillsyn riskerar därför att bli händelsebaserad med risk för ojämn efterlevnad.
- Stadsbyggnadsnämndens tillsynsverktyg, enligt lagen om energimätning, inkluderar förelägganden med vite för att säkerställa informationstillhandahållandet, samt rätt att ta ut och föreskriva om avgifter för tillsynen. Systemet ger troligen full kostnadstäckning då avgifterna är justerbara. Nämnden lyfter också att föreläggandemöjligheterna enligt lagen om energimätning är utan onödiga inskränkningar, vilket underlättar effektiv tillsyn. Föreläggandesystemet är dock inte ett okomplicerat verktyg utan kräver hög tydlighet och precision, För denna typ av tillsyn behöver dock dessa krav på tydlighet och precision inte vålla onödigt stora svårigheter för nämnden.
- Nämnden lyfter att föreläggandesystemet är relativt långsamt och ineffektivt med flera tidskrävande processteg innan en byggnadsägare får en kännbar påtryckning för att inte ha gjort vad som åligger dem. Flera delar av processen är dessutom beroende av andra myndigheters handläggning och handläggningstider. Ett sanktionssystem är som jämförelse ett snabbare system med färre processteg och med mindre beroende till andra myndigheter.

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret bedömer att promemorians författningsförslag inte innebär några betydande konsekvenser för Malmö stad. Promemorian innehåller inga nya krav för kommuner gällande renovering av byggnader, energieffektiva inköp eller en exemplifierande roll i energieffektivisering. Kommuner är inte heller ålagda att genomföra energikartläggningar. Däremot innebär förslagen i promemorian utökade tillsynsuppgifter, och till det ökade kostnader, för stadsbyggnadsnämnden. Nämnden

såväl som promemorian konstaterar dock att dessa kostnader täcks av de avgifter som nämnden enligt lagen om energimätning i byggnader kan ta ut för tillsynen.

Enligt promemorians konsekvensbeskrivning innebär förslagen om utökade tillsynsuppgifter en viss inskränkning i den kommunala självstyrelsen eftersom kommunerna blir skyldiga att utföra fler uppgifter. Stadskontoret bedömer dock att inskränkningen inte gå utöver vad som anses nödvändigt, då den sker inom ramen för befintlig lagstiftning och syftar till att uppfylla det omarbetade energieffektivitetsdirektivets mål på ett så lite ingripande sätt som möjligt. Övriga förslag bedöms inte ha någon påverkan på den kommunala självstyrelsen.

Stadskontoret har tagit fram ett yttrande utifrån nämndernas synpunkter. I övrigt har stadskontoret inget att tillägga till ärendet.

Ansvariga

Agnes Wemme Nämndsekreterare

Micael Nord Näringslivsdirektör

Andreas Norbrant Stadsdirektör